2

PSİKOLOJİ · 3. ÜNİTE · 2. KONU

Öğrenmeyi Etkileyen Temel Etmenler

Aynı dersi dinleyen iki öğrenci neden aynı şeyi öğrenmez?

Öğrenilmiş davranış zihinsel çaba ister

Davranış türü	Özellikleri	Bir örnek
Doğuştan gelen	Türün bütün üyelerinde görülür, öğrenilmez. Refleksler bu gruptadır.	Gözüne toz kaçınca gözün yaşarması
Geçici	İlaç, ateş, yorgunluk, narkoz gibi etkilerle ortaya çıkar; etki geçince kaybolur.	Narkozun etkisiyle anlamsız konuşmak
Öğrenilmiş	Yaşantı ürünüdür, sonradan edinilir, nispeten kalıcı izlidir; çoğu zihinsel çaba ister.	Bağlama çalmak, yabancı dil konuşmak

felsefesinifi.com

> Bayramda büyüklerin elini öpmek gibi **kültürel davranışlar** da öğrenilmiştir.

Öğrenmeyi etkileyen etmenler üç gruptadır

Bir bilgisayarın hızı işlemcisine, belleğine, ekran kartına birlikte bağlıdır. **Öğrenme de tek bir şeye bağlı değildir.**

Öğrenenden

Bireyin kendi özellikleri

Öğrenme malzemesinden

Öğrenilen içeriğin özellikleri

Öğrenme yönteminden

Çalışma biçimi

Aynı dersi dinleyen iki öğrencinin farklı öğrenmesinin nedeni bu üç gruptan birinde olabilir.

felsefesinifi.com

Öğrenenin biyolojisi ve zihni öğrenmeyi etkiler

Türe özgü hazır bulunuşluk

Organizma yalnızca biyolojik donanımının izin verdiğini öğrenir: Serçe insan seslerini taklit ederek konuşamaz.

Olgunlaşma

Gerekli bedensel ve bilişsel olgunluğa ulaşmak gerekir; genellikle yaşla ilerler.

Zekâ

Akıl yürütme, problem çözme, soyut düşünme ve çevreye uyum becerisi

Dikkat

İlgiyi belirli bir konuya yöneltip gereksiz uyarıcılardan uzaklaşabilme becerisi

felsefesinifi.com

Öğrenenden kaynaklanan diğer etmenler

Genel uyarılmışlık hâli

Çevresel uyarıcılara fizyolojik ve bilişsel olarak ne düzeyde tepki verilebildiğini gösteren bilinç açıklığı

Fizyolojik durum

Genel sağlık durumu ve bedenin işleyişi

Kaygı

Harekete geçiren bir uyarıcı olabilir; çok yoğun ve sürekliyse performansı düşürür.

Transfer

Önceden öğrenilenlerin sonradan öğrenilenleri etkilemesi

felsefesinifi.com

Orta düzey uyarılmışlık en iyi öğrenmeyi sağlar

Uyarılmışlık düzeyi	Bireyin durumu	Performans
Düşük	Uykulu, ilgisiz, isteksiz	Düşük
Orta	Uyanık, ilgili, hafif heyecanlı	**En yüksek**
Yüksek	Panik içinde, aşırı stresli	Yeniden düşük

> **Yerkes-Dodson yasası:** Uyarılmışlık ile öğrenme arasındaki ilişki bir **ters U** eğrisi çizer.

felsefesinifi.com

Transfer kolaylaştırır ya da zorlaştırır

Pozitif transfer

Önceki öğrenmeler yenisini **kolaylaştırır**.
Bisiklet kullanabilen biri paten öğrenirken dengeyi daha kolay kurar.

ya da

Negatif transfer

Önceki öğrenmeler yenisini **zorlaştırır**.
Sağdan trafiğe alışmış sürücü soldan akan trafikte zorlanır.

felsefesinifi.com

Malzeme açık, belirgin ve anlamlı olmalı

Telaffuz edilebilirlik

Malzemenin öğrenen için açık ve anlaşılır olması; dil gelişimine uygun anlatım

Algısal ayırt edilebilirlik

Diğer uyarıcılardan kolayca ayırt edilebilmesi; belirgin olan kolay öğrenilir.

Anlamsal çağrışım

Önceki bilgilerle anlamlı bağlantı kurulması; hiçbir şey çağrıştırmayan zor öğrenilir.

Kavramsal gruplama

Benzerlik ve farklılıklara göre sınıflandırma; kavram haritası ile yapılabilir.

felsefesinifi.com

Çalışma biçimi öğrenmeyi değiştirir

Aralıklı öğrenme

Zamana yayılır; kısa, düzenli çalışmalar ve aralar

ya da

Toplu öğrenme

Tek oturumda, hiç ara vermeden

Parçalara bölerek öğrenme

Küçük, anlamlı parçalar; karmaşık ve uzun malzemede etkili

ya da

Bütün öğrenme

Malzemenin tamamı birlikte; bağlantılı ya da kısa içerikte etkili

Geri bildirim: Bireyin ne kadar öğrendiği konusunda bilgilendirilmesi **hataları düzeltme imkânı** verdiği için öğrenmeyi olumlu etkiler.

felsefesinifi.com

Düşün

Senin öğrenmende en belirleyici etmen hangisi: öğrenenden mi, malzemeden mi, yöntemden mi kaynaklanıyor? Gerekçelendir.

felsefesinifi.com

